

LV.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov angaaende Anlæg og Vedligeholdelse af Diger til Beskyttelse mod Oversvømmelser fra Havet og Fjordene.

(Udgiven af Landstingets Udvalg den 8de Mai 1873.)

Naar undtages Syllands Bestkyst, hvilken Udvalget skal behandle særskilt nedenfor og foreløbig lade ude af Betragtning, ere Danmarks Hovedlande for den overveiende Del af dets udstrakte Kyster ikke stærkt udsatte for Oversvømmelser fra Havet. Dagligt Tidevand spores vel i enkelte Fjorde, saasom Odenesfjord og Isesfjorden, men i selve Østersøen og i Kattegat er Tidevandets Indflydelse gjennemgaaende faare ringe og Havets leilighedsvisse Stigen eller Falden er der alene afhængig af Bindenes Styrke og Retning i Forhold til Kysternes Beliggenhed. Det er altsaa ikke mod periodiske Flodbevægelser, men mod indtræfende Stormfloders Indtrængen, at de flade Kyststrækninger trænge til Beskyttelse, og da den hidtil almindelig iagttagne største Stormflodshøjde i ommeldte begrændsede Have ikkun er mellem 5 og 7 Fod, ere de Digeanlæg, som, beregnede efter denne Højde, udfordres, hvor der savnes naturlige Bærn foran lavtliggende Torde, ikke saaledes betydelige eller bekostelige, at jo de nærmest Interesserede i Reglen kunne baade selv udføre dem og uden Overbeholdelse bestride de dermed forbundne Udgifter. Omforagen for Kysternes Beskyttelse mod Oversvømmelser fra Havet har da heller ingeninde i det egentlige Kongerige været anset som en Staten eller det Offentlige vedrørende Sag, og da Opmærksomheden første Gang henvendtes paa Digevesenet inden dets Grændser, idet den norske Stænderforsamling i sin Betænkning over det den i Maret 1844 forelagte Udkast til en Anordning om Vandts Afledning eller Afbenyttelse til Jordens Forbedring gjorde opmærksom paa, „at det paa mange Steder, især ved Vesterhavet, er Tilfældet, at Stormflod trænger ind paa større Strækninger, der, naar Vandets Indtrængen kunde afværges, vilde afgive god Eng og dyrkbar Jord“, var der ingen Tanke om, at det Offentlige, saaledes som med Hensyn til Reguleringen af Vandløbene, skulde tage sig af

Digevesenet, hvorimod der kun blev gjort gjældende, „at det ikke sjældent er Tilfældet, at Lokalteten gjør det muligt ved Diger at hindre saadanne Oversvømmelser, naar den, der eier Grundene, hvor Diget skal opføres, vilde tillade det“, og til den Ende indstillede, at der i Anordningen optoges en Bestemmelse om, at paagjældende Grundeiere skulde kunne tvinges til at taale Anlæg af Diger over deres Grund. Alt efter de samme Regler, som det ved Lovbud maatte blive bestemt for de i Udkastets § 45 (Anordningens § 53) nævnte nye Vandløb. Man gif siensynlig ud fra, at der ikke var Trang til Andet end Lovens Bistand til Fjernelse af saadanne Hindringer for Anlæg af Diger, som kunde fremkomme, hvor det til at tilveiebringe den ønskelige Beskyttelse for udsatte Torde var nødvendigt at dige ind paa anden Mand's Grund, og et fremsat Vædringsforflag foranledigede den kongelige Kommissarius til at udtale, at Opførelsen af et Dige mod Stormflod i de fleste Tilfælde ikke vilde være en Gjenstand af saadan Betydning, at den kunde have Interesse for hele Staten. At den norske Stænderforsamling ikke havde optaget den fra de norske Stænder udgaaede Indstilling, anfaas foranlediget derved, „at der i Østifterne sjældnere er at befrygte saadanne Oversvømmelser som de, hvorom der er Tale“. Den Viborgske Stænderforsamlings Indstilling førte, som bekendt, til Plakaten 6te Juni 1848 angaaende den Fremgangsmaade, der bliver at bruge, naar Noget anser det fornødent over anden Mand's Grund at anlægge Diger til Forebyggelse af Stormfloders Indtrængen over Eng, Kjer eller Agre, hvilken Lovs §§ 2—6 ere i den næste Dverensstemmelse med Reglerne i Anordningen 29de Juli 1846 §§ 53—57. Det findes nu formentlig ikke nogetsteds oplyst, i hvilket Omfang denne Lov er bleven benyttet, eller i hvilken Udstrækning den i alt Fald, ved at stille Lovens Evang i Udbyg, har